

ZPRAVODAJSTVÍ

pořízeném 10. března 2020.

FOTO: ČTK

Z průběhu onemocnění covid-19 u dětí vyplývá, že řada dětí může být nositelem viru bez příznaků. A tím pádem potenciálním ohrožením například pro jiné členy rodiny. „Je k úvaze, jak moc by měli prarodiče hlídat děti. Když má někdo cukrovku, vysoký krevní tlak, není ideální doba na to, hlídat vnoučata,“ podotýká virolog.

A zatímco na jaře se mluvilo o všech seniorech jako o ohrožené skupině, dnes už ji i hygienici a epidemiologové definují úžeji. „Určitě neplatí, že tam patří všichni senioři nad pětadesát let. Jedná se také o lidi s chronickým, pneumonickým, onkologickým či dalším onemocněním,“ řekl na nedávné tiskové konferenci ministr zdravotnictví Adam Vojtěch.

„UPRAVTE REŽIM V DOMÁCNOSTI“

Pro ohrožené lidi, kteří sdílejí domácnost s dětmi školou povinnými, má ministerstvo zdravotnictví radu, která stojí na letáčku do sboroven: „Ochrany rizikových domácích kontaktů dětí/žáků/studentů a zaměstnanců školy je nutné dosáhnout úpravou režimu v domácnosti – omezit blízký osobní kontakt, nošení roušky apod.“ píše ministerstvo zdravotnictví v letáku, o který Plagův resort koncem srpna doplnil svůj manuál pro školy.

Podle šéfa Fóra rodičů Petra Chaluse toto doporučení klade odpovědnost na rodinu, které pro taková opatření doma vůbec nemusí mít podmínky. „V malém bytě je to prakticky nemožné. Toto doporučení neřeší všechny případy domácností,“ komentuje rodič.

Klíčové ale bude, jak se epidemiologům podaří případnou nákazu ve škole podchytit. Když se dítě nakazí, ale epidemiologové jej rychle vytrahují, potenciálně ohrožené lidi vůbec nemusí nakazit. „Záleží tedy na tom, jak zareaguje náš zdravotnický systém,“ upozorňuje Plevka.

Rozruch mezi rodiči vzbudil i pokyn z ministerského návozu, že učitelé by neměli vpouštět do školy děti s rýmou nebo kašlem, a pokud se u nich projeví během vyučování, měli by nemocné děti oddělit od ostatních. „Dítě, které je opravdu nakažlivě nemocné, přece skutečně nemá ve škole co dělat. A jestliže má učitel odůvodněné podezření, že nemocné je, měl by ho za těchto podmínek poslat domů a k lékaři. Jinak by to byl hazard se zdravím ostatních. To ale přece neznamena, že dítě zakašle nebo kýchně a poříčí!“ nechal se slyšet ředitel školy v Klánovicích Michal Černý. „Nejsme blázní, ale vysokoškolsky vzdělaní pedagogové. A nemocné děti bychom měli posílat domů tak jako tak,“ dodal Černý.

HODNĚ VĚCÍ NENÍ DOŘEŠENÝCH

Řada odborníků je skeptická, že je chytrá karanténa, na kterou se zřejmě zdravotnický systém při podchytení epidemie spoléhá, připravena: „Co vidím jako velmi varovné, že během několika měsíců nedošlo k žádné přípravě chytré karantény ve smyslu lepšího trasování nakažených s tím, aby bylo možné lépe predikovat, ve kterých místech bude docházet k většímu výskytu, a tím bezpečnostními opatřeními pandemií mírnit,“ vyjádřil svou obavu na ČT24 odborník na školství Bohumil

Kartous. „Z toho mám obavy, protože se to bude týkat v prvním plánu i škol. V okamžiku, kdy se zvýší výskyt covidu v určité lokalitě, nebude možné ponechat otevřené tyto prostory,“ podotýká.

Několik škol se kvůli nákaze v učitelském sboru a následné karanténě uzavřelo ještě dříve, než začal školní rok. Ředitelé nyní musí řešit složitou otázku, co s dětmi. Rodiče, kteří s nimi mohou zůstat doma, zatím mají nárok pouze na standardní ošetřovné – nyní neplatí žádná „koronavirová výjimka“, jak tomu bylo před prázdninami, kdy mohli čerpat vyšší ošetřovné, než je běžné – 80 procent denního vyměřovacího základu.

„Ze strany paní ministryně Maláčové a ministerstva práce a sociálních věcí je však připravených několik návrhů na ošetřovné, které nyní čekají na projednání v rámci koalice,“ uvedla mluvčí ministerstva práce a sociálních věcí Michaela Buchtová.

Pokud bude muset alespoň půlka třídy nebo třeba celá škola do karantény, učitelé mají povinnost přepnout na distanční výuku. Na dovybavení technikou dostanou školy od státu finanční injekci 1,3 miliardy korun. Ty ale nebudou pro střední a mateřské školy, Plaga je však slíbil najít v jednorázových evropských fondech.

Nejasnosti podle předsedy Fóra rodičů Petra Chaluse panují i okolo toho, co mají rodiče dělat, pokud své dítě nechtějí poslat do školy a upřednostní domácí vzdělávání. „Je možné, že množství takových rodičů naroste. Zatím nevíme, jak na to zareagují školy. S větším množstvím takových žádostí zatím nemají zkušenosti a nemají se ani o co opřít,“ upozorňuje rodič a pedagog, podle nějž budou mít díky manuálu snazší situaci ti, kteří doloží, že má dítě zdravotní oslabení. Na základě toho by se měla škola snažit přizpůsobit podmínky vzdělávání. S koronavirem se podmínky pro domácí vzdělávání nijak nezměnily. Podle Chaluse rodiče nevědí, co se bude dít, pokud naroste zájem o tento typ výuky, se kterým se zatím školy nemusely ve velkém popasovat.

JAK DOHNAT UČIVO

Největší starost ale dětem, rodičům a učitelům se začátkem školního roku dělá dohánění učiva. Ministr školství v rozhovorech opakuje, že by učitelé neměli děti přetěžovat – školy podle něj nedoženou vše, co zameškaly, a nemá smysl odbýt si učivo „odhrkáním před tabulí“ a dělat „Potěmkinovy vesnice“. Podle manuálu a doporučení České školní inspekce by měly školy v úvodu školního roku zmapovat znalosti dětí a následně zvážit, co z vypadlého učiva nutně probrat hned a co počká.

Před drilováním znalostí by mělo mít přednost jejich osvojování tak, aby je děti dokázaly prakticky využít. Zároveň by ale podle náměstka ústředního školního inspektora Ondřeje Andryse mělo být klíčové probrat stěžejní látku v českém jazyce, matematice a cizím jazyce. A také učít děti samostatnosti a schopnosti učení. Stále více se také zdůrazňuje doporučení pokračovat v jiném než známkovém hodnocení dětí, které se v posledních měsících osvědčilo.

Také šéf Asociace ředitelů základních škol vyzval v rozhovoru na Primě své kolegy, aby začali mírně. „Existují normální ředitelé a učitelé a pak je skupina těch vyhraněných přísných. Tady záleží na ředitelích, aby tuto část po dobrém srovnala,“ vyzval Michal Černý s tím, že některé děti neměly z různých důvodů možnost běžně se učit. „Bude to pro ně nápor, nesmíme je zastrašit,“ vyzývá ředitel a připouští, že pro učitele bude velice náročné přistupovat k dětem individuálně, jelikož se jim v září kvůli rozdílnému domácímu vzdělávání sejde ještě různorodější skupina než kdy dřív. Nasnadě je při dohánění učiva pomoc od asistentů pedagoga a například zařazení skupinových prací.

Inspiraci, jak se s rozdíly mezi žáky vypořádat, nabízí například učitelka matematiky, informatiky a robotiky Štěpánka Baierlová ze ZŠ Sušice, která je jednou ze tří letos oceněných učitelů v soutěži Global Teacher Prize. Své tipy sepsala i pro kolegy z kabinetu. „Snažím se více přemýšlet o tom, co je důležité, co lze vynechat, na co děti mohou s pomocí přijít samy, k čemu potřebují učitele. Celé září budeme opakovat a zjišťovat, co jsme se naučili v obdobích vzdálené výuky, podle toho pak společně upravíme plán výuky pro další ročník,“ popisuje Baierlová, která bude s dětmi pracovat i s takzvaným formativním hodnocením založeným na slovní zpětné vazbě.

Zároveň se s nimi bude připravovat na chvíli, kdy budou muset opět přejít do online světa. „Chtěla bych čas se svými žáky využít k tomu, abychom se dobře seznámili s online nástroji, aby se tyto nástroje staly běžnou součástí naší výuky a my v ní mohli pokračovat i v době případného zavření školy,“ líčí.

Předseda Fóra rodičů se obává, že ministerstvem formulovaná doporučení nepovedou k tomu, aby děti ve škole dostaly všestrannou výchovu. „Naznačuje se tam, že když bude nejhůř, mají se učit hlavně matici, češtinu a cizí jazyk. To je trošku divné vzhledem k tomu, jak se pořád říká, že dovednosti pro život by měly být na stejné úrovni s těmi, které se zkoušejí u maturity a přijímaček,“ komentuje Petr Chalusa.

Má za to, že ministerstvo pandemii dostatečně nevyužilo k tomu, aby se školství proměnilo a směřovalo k tomu, co považuje za podstatné pro život: například rozvoji komunikačních dovedností či ohleduplnosti k okolí i k sobě.

Chválí naopak, že se školy během pandemie více otevřely – tím, že měli možnost při distančním vzdělávání sledovat pedagogy při práci, si k nim mnozí vytvořili větší důvěru a respekt. „Byla by škoda, kdybychom o to nyní přišli. Manuál například navrhl k tomu, aby školy omezily přístup třetím osobám, tedy například i rodičům. Přitom by školy měly mít vždy dveře otevřené a měla by tam panovat příjemná atmosféra, aby mohl rodič přijít kdykoliv diskutovat,“ věří Chalusa.

ADÉLA SKOUPÁ
redaktorka